

Lausunto

30.01.2025

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Osana sivistyshallinnon virastojen uudelleenorganisointumista saavutettavuuskirjasto Celia oltaisiin yhdistämässä osaksi Kansallisarkistoa vuoden 2026 alusta. Celialla on tärkeä rooli monille vammaisille lapsille ja nuorille sekä heidän perheillensä. Lisäksi kirjasto on tarjonnut korkeakouluopiskelijoille saavutettavia oppimateriaaleja. Koululaisille ja opiskelijoille Celiasta on voinut saada mm. oppikirjoja ääneen luettuna, mikä on ollut monelle ratkaiseva opiskelun mahdollistaja. Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö (Vamlas) pitää tärkeänä, että näiden palvelujen laatu ja saavutettavuus turvataan myös mahdollisessa muutostilanteessa.

Hallituksen esitys merkitsisi sitä, että Saavutettavuuskirjasto Celialle ei olisi jatkossa erikseen korvamerkittyä rahoitusosuutta. Vamlas pitää tätä muutosta huolestuttavana. Saavutettavien materiaalien saatavuus ei ole vammaisille ja heidän perheilleen itsestänselvyyttä, vaan sen varmistaminen vaatii erityistä huomiota ja erityistä rahoitusta. Muutoin on vaarana, että palvelu ei enää vastaa siihen kohdistuviin tarpeisiin. Saavutettaville materiaaleille on yhä suurempi kysyntä mm. erilaisten luki- ja oppimisvaikeuksien lisääntyessä, ja samalla näistä materiaaleista on pulaa. Tähän tarpeeseen tulisi voida vastata julkisten varojen ja palveluiden avulla. Mikäli kirjasto kuuluisi jatkossa osaksi laajempaa kokonaisuutta, erityisosaamista vaativaan palveluun voisi kohdistua ei-toivottavia muutoksia. Vamlas kannattaa sitä, että Saavutettavuuskirjasto Celialla varmistetaan jatkossakin riittävän itsenäinen asema ja rahoitus sekä muut toimintaedellytykset. Tällä vastataan parhaalla tavalla sivistyksellisten ja koulutuksellisten tavoitteiden edistämiseen, samalla kun sivistyshallinnon vaikuttavuutta kasvatetaan.

Söderlund Markus
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr.